

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความเชื่อเรื่องบุญ บาปตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขัง
เรือนจำกลางนครราชสีมา

ผู้วิจัย : นายสมศักดิ์ ชื่นภา

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสังวรวิริรักษ์, ดร. พธ.บ., M.A., Ph.D.

: ดร.วาสนา วงศ์ยมย่อง ศษ.บ., ศษ.ม., Ph.D.

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ บาปตามแนวทางพระพุทธศาสนา และเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประเภท ซึ่งการวิจัยแบ่งเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ วิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งได้วิเคราะห์ความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ ๒ วิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน ๓๒๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน ๔๘ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า

๑. ความเชื่อ คือ ความมั่นใจต่อสิ่งนั้น ๆ ว่าเป็นความจริง ซึ่งความเชื่อบางอย่างอาจสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน บุญ หมายถึง ความดี วิธีทำความดี ความสุข ผลของความดี ความสุข เครื่องชำระสันดาน การพัฒนาขึ้นแห่งคุณภาพของจิต ทางทำความดี กรรมดีอันเป็นทางนำไปสู่ความเจริญหรือสุคติ เครื่องชำระสันดาน ความดี กุศล ความสุข ความประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ เป็นทางแห่งกุศลกรรมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กุศลกรรมบถ ๑๐ และบาป หมายถึง กระทำความชั่ว การกระทำอันเป็นทางนำไปสู่ทุคติ ความชั่ว ความร้าย ความสูญเสียคุณภาพอันดีของจิตด้วยอำนาจกิเลส กรรมชั่ว กรรมลามก เป็นทางแห่งกรรมที่เป็นอกุศล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อกุศลกรรมบถ ๑๐

๒. ความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

๓. การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ส่วนความเชื่อเรื่องบาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕ จำนวน ๑ ด้าน คือ ด้านกายกรรม โดยเฉลี่ยเพศชายและหญิงมีความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาใกล้เคียงกัน

๔. การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

๕. การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

๖. การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ด้าน คือ ด้านกายกรรม ด้านวจีกรรมและด้านมโนกรรม

๗. การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามประเภท โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และความเชื่อเรื่องบาป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๑ ด้าน คือ ด้านกายกรรม และด้านมโนกรรม ส่วนด้านวจีกรรม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕

Thesis Title : Beliefs About Merits and De-merits in Buddhism Held by
Inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison.

Researcher : Mr. Somsuk Chennapa

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakhru Sangvaraphirak B.A., M.A., Ph.D.

: Dr. Wassana Wongyimyong B.Ed., M.Ed., Ph.D.

Date of Graduation : 29 March 2013

ABSTRACT

This research aimed to study and compare the beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by gender, age, status, levels of education, and types. The research was divided into two parts. Part 1 involved documentary research by analyzing such beliefs from the Tipitaka (Main Scripture), Atthakatha (Commentaries), Tika(Sub-commentaries), Anutika (Sub-sub-commentaries), and related documents. Part 2 dealt with survey research with the population of 322 inmates through multi-level sampling method. Tools used for this study consisted of value scale questionnaires containing 48 items and statistical analysis based on frequency distribution, percentage, $\bar{x}$, S.D., and t-test. The results of the study were presented as follows.

1. Beliefs can be defined as confidence in what is considered to be true, some beliefs have existed through many generations. Merits refer to goodness, ways to perform goodness, happiness, results of performing good deeds, purification of mind, moral conduct, good behaviors through body, speech, and mind, based on the Buddhist principles of Kusalakammapatha 10 (Tenfold wholesome course of action), opposite to Akusalakammapatha 10 (Tenfold unwholesome course of action).

2. Beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison were 'high' in the overall as well as individually.

3. Comparison of beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by gender, showed so significant differences at .05, both in the overall and individually. However, beliefs about de-merits, when analysed individually, had significant differences at .05 in one item,

i.e. bodily actions. On the average, male and female inmates showed similar beliefs about merits and de-merits based on Buddhism.

4. Comparison of beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by age, showed no significant differences at .05, both in the overall and individually.

5. Comparison of beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by status, showed no significant differences at .05, both in the overall and individually.

6. Comparison of beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by levels of education, showed significant differences at .05, in the overall, but an individual analysis of items indicated significant differences at .05 in all three items: body, speech, and mind.

7. Comparison of beliefs about merits and de-merits in Buddhism held by inmates of Nakhon Ratchasima's Central Prison, classified by types, showed significant differences at .05, in the overall, but an individual analysis of items indicated significant differences at .05 in only one item : body, whereas speech and mind showed no significant differences at .05.